

Twentse imkersclub 't Landras'

Ab Kuypers

'Het telen van bijenvolken met eigenschappen, aangepast aan de in Nederland geldende weersinvloeden en drachtomstandigheden.' Zie hier het doel waarnaar al tien jaar wordt gestreefd door de Twentse Imkersclub 't Landras'. Gedurende enkele maanden per jaar kunnen op een eigen bevruchtungsstation koninginnen worden bevrucht. De selectie van die moeren geschiedt door de imker zelf, de vadervolken worden door de club aangeleverd. Een gesprek met zowel de voorzitter als de secretaris van deze club imkers. Het (voor mij) verre Losser is de bestemming.

208

Aandacht

De één noemt ze 'bastaard' bijen, de ander spreekt over 'huis-, tuin- en keuken-' of zwarte bijen. Allen bedoelen ze hetzelfde. De bewuste liefhebber van de nakomelingen van het hier oorspronkelijke bijenras imkert met het Landras; hij geeft hiermee aan dat deze bij meer is dan 'zomaar' een restant uit vroegere tijden. In Twente doen ze dat imkeren met het landras sinds tien jaar in groepsverband. Eerst waren het individuele imkers, die zich bezig hielden met selectie van gewilde eigenschappen bij deze bijen. Imkerclub 't Landras' is daaruit voortgekomen. Ondanks hun grote inspanningen en een flink aantal actieve leden en belangstellenden, vinden ze zelf, dat er voor dit werk, waarmee overigens meerdere groepen in Nederland bezig zijn, te weinig aandacht bestaat. Lütwich Asbreuk: 'Soms hebben we het gevoel, dat het landras bewust uit de aandacht van imkers wordt gehouden. We lezen en horen wél erg veel over carnica en Buckfast. En dat terwijl toch nog altijd zo'n tachtig procent van de imkers met de gewone bij werkt. Wat de motieven daarvoor zijn weet ik niet. Wat wij ook proberen, het lijkt ons niet te lukken daarin verandering te brengen. Men voelt zich vaak wat achtergesteld.'

Cubitaalindex

Om de invloeden van carnica vanuit het nabije Duitsland tegen te gaan, voelde men zich als liefhebber van het landras wel verplicht streng te selecteren. Men wilde de inheemse bij zo zuiver mogelijk houden. Uit een groep individualisten is tien jaar geleden 't Landras' geboren. Een club imkers die zich hard maakt de eigenschappen van deze bijen te

bewaren en te verbeteren. Een grootschalig onderzoek naar de cubitaalindex was één van de eerste activiteiten. Jozef Athmer, voorzitter van 't Landras hierover: 'Na een eerste selectie van de beste volken van onze leden is dat onderzoek uitgevoerd. De literatuurgegevens van de cubitaalindex van het oorspronkelijke landras is als basis gebruikt. Hieruit kwam onder meer naar voren dat invloeden van vreemde rassen amper aanwezig waren, dank zij selectie tot dan toe. Uit de volken die bij deze test als besten naar voren kwamen zijn de eerste vadervolken voor ons bevruchtungsstation geselecteerd. Voor dit jaar staat wederom een groot onderzoek op stapel.'

Selectie

Het landras wordt niet alleen zo zuiver mogelijk gehouden, maar ook verbeterd. 'Nadelen van het landras zijn, dat deze bijen wat steek- en zwermlostiger zijn, dat is waar. Onze drijfveer is een zo zachtmoedige bij te telen met een goede honingopbrengst,' aldus Lütwich Asbreuk. 'Hoewel, en nu spreek ik vooral over mijn eigen volken, de bijen lang niet meer zo steeklustig zijn als vroeger, zijn zij nog wel wat wisselvallig. Ik heb daar ook geen verklaring voor. Het kan gebeuren dat een volk op een bepaald moment eigenlijk niet goed is te behandelen. Een volgende keer merk je daar weer niets van. Wat betreft de honingopbrengst gaat het de goede kant op. Met tevredenheid kan ik zeggen, dat dit beter is, al blijft het op zich moeilijk aan te geven. We zien af en toe een geringe terugslag. Wel is duidelijk dat de zwarte bij het goed doet op de heide, dit in tegenstelling tot de nieuwere rassen. De zwermlost is echter zeker afgenomen en we hebben gemakkelijker te behandelen volken dan eerder het geval was. Resultaten van imkeren blijven voor een groot deel toch afhankelijk van onder andere de weersomstandigheden. Het ene jaar zal betere resultaten te zien geven dan het andere. Natuurlijk heeft dat niet met de kwaliteiten van de bijen alleen te maken. Ik ben er van overtuigd dat onze bijen even goed zijn als bijen van andere rassen, onder de hier geldende omstandigheden misschien wel beter.'

Bevruchtungsstation

Het bevruchtungsstation van 't Landras' is gedurende de maanden mei, juni en juli in gebruik. Hier staan dan twee vadervolken, die voor de bevruchting van jonge

koninginnen moeten zorgen. Dit station bevindt zich op de Sprengenberg te Nijverdal en is vrijwel zeker vrij van invloeden van andere bijrassen. Over de werkwijze vertelt Lütwich Asbreuk: 'Het station staat in principe open voor alle imkers, ook niet-leden zijn welkom. Wij doen niet aan koninginnenteelt. De imker zelf kweekt en selecteert zijn koninginnen om die bij ons te laten bevruchten. Voor de aanlevering van deze koninginnen adviseren wij gebruik te maken van drieramskastjes. Deze opvullen met een voerraam, een leeg raam met in het midden een raam met kunstraat. Dat laatste is een mooi controlemiddel om te kunnen zien of de moer al aan de leg is. Over de hoeveelheid begeleidende bijen verschillen de meningen. Wij raden aan minstens twee kopjes bijen mee te geven. De kastjes dienen voorzien te zijn van een darrenroostertje. Na telefonische afspraak, worden de kastjes op een vrijdag bij mij thuis ingeleverd. Ik zorg voor de plaatsing op het station. Veertien dagen later, op een zaterdag, kunnen de kastjes weer worden opgehaald.'

Wat betreft Amerikaans vuilbroed, de vadervolken worden hierop getest, de aangeleverde volkjes voor bevruchting dienen een vuilbroedvrij-verklaring te hebben.

De bevruchtingskastjes

Bevruchtingskastjes

De behandeling van de kastjes, zowel vóór als ná de bevruchting is natuurlijk van groot belang. Lütwich Asbreuk: 'De bevruchtingskastjes dienen tijdig te worden klaargemaakt. Zij moeten één, liever twee nachten in de kelder worden weggezet. Dit bevordert de eenwording van het volkje. Dus niet even snel een kastje met bijen en een jonge moer vullen, dat loopt uit op een mislukking. Omdat er dan nog geen homogeniteit is onder de bijen, oriënteren zij zich niet, verdwalen, krijgen te maken met roverij, kortom van bevruchting komt niets. Van de goed aangeleverde

volkjes durf ik te beweren, dat wij een slagingspercentage kennen van honderd procent. Het voordeel van drieramers is dat, bijvoorbeeld bij slecht weer, men hierin kan doorkweken, om eventueel later deze volkjes te verenigen op een gunstiger tijdstip. Wij adviseren de drieramer langzaam op te kweken via een zesramer tot een zelfstandig volk en dit in te winteren. Zo loop je de minste kans op mislukken. Zelf doe ik het in ieder geval zo. Het levert goede resultaten op.'

De vereniging

De Twentsche imkersclub 't Landras' kent zo rond de dertig leden, nu nog vooral afkomstig uit Twente, maar staat open voor alle geïnteresseerde imkers. Rond de club hebben nog eens zo'n twintig imkers bemoeienissen met de activiteiten. Een lidmaatschap kost f 10,-. Behalve het beheer van het bevruchtingsstation organiseert men twee vergaderingen per jaar. Onderwerpen betreffende de selectie van het landras staan uiteraard hoog op de agenda. Contacten met andere groepen, die zich met het landras bezig houden, zijn er vooral met Texel, maar ook met groepen in België en Duitsland, zij het dat die nog niet uitgebreid zijn. 'Wij willen echter wel proberen de activiteiten die er op verschillende plaatsen zijn een beetje te gaan bundelen. Nu staan we eigenlijk nog maar een beetje aan de zijlijn te schreeuwen.' Hoewel de vereniging bepaalde ideeën over selectie en imkeren propageert, legt men elkaar geen strenge regels op.

Bijenvriendelijk

Het 'bijenvriendelijk imkeren' staat hoog in het vaandel. 'Ach, dat moet je ook weer niet al te zwaar zien hoor. In het algemeen hanteren wij de regel onze werkwijze aan te passen aan de cyclus van de bijen, de bijen zo natuurlijk mogelijk hun gang te laten gaan. Wij zeggen dus niet, dit mag wel en dat mag niet. Iedereen vult dat naar eigen inzichten in. Maar het omlarven, bijvoorbeeld, is iets dat wij niet doen. Maar, misschien komt er een moment, dat we ons ook met zulke zaken moeten bezighouden. Zo werkt de één met redcelmoeren, de ander met zwermcelmoeren. En wat dat bijenvriendelijk betreft, dit heeft natuurlijk zijn beperkingen, er zijn telkens momenten waarbij je dingen moet doen, die niet echt leuk voor de bijen zijn.'

Contactadres: secretariaat, L.Asbreuk, Andersonstraat 34, 7582 AZ Losser, 053-5383958.